

Lőrincz L. László: A jelölt

A Jelöltet a Bizottság tagjai közül nem támogatta senki. Már az is csoda volt, hogy egyáltalán szóba jöhetett, mint a korábbi elnök utóda. S aligha akadt valaki is, aki meg tudta volna magyarázni, hogyan történt a jelölése.

Egyesek szerint a mocsarak környékéről származott, mások esküdni mertek volna, hogy a hegyek között látta meg a napvilágot. Magas volt, okos, enyhén kopaszodó. Azt rebesgették, hogy sok mindenhez ért, ami a Bizottság tagjai körében minden volt, csak nem erény.

Azt is suttozták róla, hogy erélyes és sokat akar. Valamiféle változásokat, de hogy mit, senki nem tudta megmondani. Már a változás gondolata is hideg verítéket csalt a Bizottság tagjainak a homlokára. Ott ültek a Jelölttel szemben, és fogalmuk sem volt róla, hogyan juthattak idáig a dolgok. Hiszen ők aztán igazán nem akarták, hogy egy kívülálló befurakodjék közéjük!

Olyan volt mindez, mint egy rossz álom. Egyszerre csak azt vették észre, hogy nekik, a Bizottságnak kell dönteniük arról, hogy ezt a kívülálló, ismeretlen férfit elnökükké választják-e vagy sem.

Nyílt titok volt, hogy már jóval korábban megállapodtak az elnök személyében. Kilencük közül a legidősebbet, a posta főnökét jelölték. Nem azért, mintha a kor számított volna - inkább megnyugtatósképpen. Ismerték, mint a tenyerüket, és biztosak voltak benne, hogy minden úgy marad, ahogy eddig.

Már csak azért is, mert a hírközlés főnökének volt némi elhallgatnivalója, amit mindenki tudott, de a játékszabályoknak megfelelően nem tette szóvá egyikük sem. Tudtak a felbontott levelekről, az eltűnt pénzküldeményekről, a lehallgatott telefonokról. Hallgattak róla, hiszen így volt rendjén.

A Jelöltről nem tudtak semmit. Hogyan is tudhattak volna, amikor nem is ismerték. Valaki mintha azt mondotta volna, hogy tisztakezű, és hogy nincs vaj a fején.

Baj volt, iszonyú nagy baj.

A posta főnökében azonban megbízhattak. Bár nem támasztottak feltételeket jelölésével kapcsolatban, tudták, hogy ismeri a játékszabályokat. Nemcsak dédelgeti a labdát, hanem le is passzolja, ha kell. Biztosak voltak a dolgukban, de az is a játékhoz tartozott, hogy meg kell hallgatniuk a másik jelöltet is, és nyilvánosan dönteni az ügyében. Egészen enyhén tűnt csak kellemetlennek a dolog. Egy ismeretlen visszautasítása nem olyan veszélyes ügy.

Most itt ült velük szemben, és várta, hogy nyilatkozzanak.

Legalőször az első számú jelölt, a posta főnöke emelkedett szólásra. Szerepe szerint mérsékeltlen támogatnia kellett a Jelöltet, s amikor szavazásra bocsátják a dolgot, tartózkodnia a szavazástól.

Elvégre saját magára csak nem szavazhat az ember!

A posta főnöke halkán, duruzsolva beszélt, álomba ringatva a többieket. A hadügyek felelőse már el is horkantotta magát, amikor hirtelen felébredt. Agya riadót dobolt. Tudat alatt is megérezett valamit, ami veszélyre figyelmeztette. Megerőltette enyhén meszesedő agyát, hogy mindent megértsen, ami ott röpködött szavak formájában az orra előtt. Aztán, ahogy a többiek arcára nézett, megfagyott benne a lassan csordogáló, besűrűsödött vér.

A posta főnöke gátlástalanul és egyre színesebb jelzőkkel dicsérte a Jelöltet, egyetlen ellenfelét.

A Jelölt arcán halvány, diszkrét mosoly játszott: le nem vette volna figyelő tekintetét a beszélőről.

Kerek, fehér arcában szinte izzottak az acélszürke szemek. A hadügyek felelőseinek egy másodpercre az volt az érzése, mintha láthatatlan sugarak indulnának ki a Jelölt szeméből, s belefúródna a beszélő szemébe.

Még a hangja is megváltozott a posta főnökének. Nem rekedten, tétován, a vágyókat és hogyanokat keresve beszélt, hanem határozottan, energikusan, s ami a legmeglepőbb, tisztán és világosan. Ahogy talán még soha hosszú életében.

És amiket mondott! A többiek döbbenet hallgatták, és arra gondoltak, hogy talán valami óriási átverés áldozatai. Hogy a postafőnök és a Jelölt már korábban ismerték egymást, és megállapodtak, hogy a postafőnök átjátssza fiatal társának a hatalmat.

Azt is tudták persze, hogy ostobaság, amire gondolnak. Hiszen ismerték a postafőnököt, mint a tenyerüket. Csak hallgatták, hallgatták, és egyre jobban összezavarodtak.

A posta főnöke pedig csak beszélt, és olyan részletekkel szolgált a Jelölt életéből és munkásságából, amit eddig nem tudott és nem is tudhatott egyikük sem. Csak beszélt, mintha hipnózisban cselekedne. Öt perc után látszott, nem bírja tovább. Még a legidősebb bizottsági tagok sem emlékeztek rá, hogy valaha is ennyit beszélt volna. Legutolsó mondatai bombaként hatottak: felajánlotta a Jelöltnek, hogy mindenben segíti a munkáját, ha megválasztják, és nyomatékosan kérte társait, hogy ne őt, hanem a nála jóval tehetségesebb Jelöltet válasszák elnöké. Aztán hátradőlt a székében, s amikor a Jelölt elvette róla a tekintetét, felébredt. Legalábbis a hadügyek urának ez volt a meggyőződése.

Döbbenet, hosszú csend ereszkedett közéjük. Mintha valaki iszonyú, megmagyarázhatatlan és megbocsáthatatlan árulást követett volna el velük szemben.

Ezután a belügyek felelőse következett. Szívből gyűlölte a Jelöltet. Sejtette róla, hogy rendet akar teremteni az ő területén is: rendbe rakni a bíróságok munkáját, felszámolni a feketefuvarokat, azt, hogy a rendőröket ingyen szállítják a taxisok, minek fejében azok elnézik gyakori és életveszélyes gyorshajtásaikat.

Mint a többiek, ő is féltette a pozícióját. Tudta, hogyha a Jelölt lesz az elnök, vége a rabokkal végeztetett feketemunkáknak és vége neki, magának is. Derékszíjára tette a kezét, és kezdetben még az sem zavarta, hogy a Jelölt acélszürke szemét az övébe mélyeszti.

Aztán dicsérni kezdte a Jelöltet és szapulni saját munkáját. Felfedte a hiányosságokat, és önkritikát gyakorolt. Elismerte, hogy változásokra van szükség a gyorshajtások megfékezésére, s felajánlotta lemondását. Támogatásáról biztosította a Jelöltet, és bár egyelőre senki nem kérte rá, felemelte a kezét, hogy rászavazzon.

A hadügyi terület felelőse tájékozott a dühtől. Nyilvánvaló, hogy jól szervezett összeesküvéssel van dolga, amiről nem tájékoztatták. Néhány percen belül úgy kirúgja a biztonsági főnököt, hogy a lába sem éri a földet! Még hogy erre az arrogáns fickóra szavazzon! Búzlík róla, hogy békepárti, és azt rebesgetik, hogy meg akarja fosztani a katonaságot kivételezett szerepétől. Traktorokat akar építeni a tankokból és autóversenypályát a repülőterekből.

Meg sem várta, hogy rá kerüljön a sor, ordítani kezdett. Tájékozva dicsérte a Jelöltet, és megfenyegette a többieket, hogy aki nem szavaz rá, vele gyúlik meg a baja.

Az egészségügy gazdája kétszeresen is tiltakozott volna ellene. Először, mert nem lévén orvos, földöntúli gyönyört jelentett neki, hogy naponta orvosprofesszorok térdepelnek előtte, ő letegezi őket, és atyáskodva veregeti a vállukat. Másodszor, a rendelőintézetek laboratóriumaiban főzték a szómát, amit hatalmas felárral adtak tovább. Remélte, senki nem tud róla, hogy a befolyt, jelentős pénzeszegek átranzferálva egy közeli, el nem kötelezett állam pénzügyében pihennek, és csak néha-néha érkeznek rejtélyes, szófukar, erős akcentussal beszélő férfiak, hogy kisebb-nagyobb összegeket felcsipegessenek belőle.

Az egészségügy felelőse éppen úgy viselkedett, mintha belekábult volna a laborokban főzetett szómájába. Remegő hangon magasztalta a Jelöltet, és saját maga hozakodott elő a szómaüggyel. Hisztérikus kifakadások közben ismert be mindent, és fogadkozott, hogy jóváteszi a hibáját. Természetesen ő is a Jelöltre szavazott.

A kultúra főnöke elsősorban azért utálta a Jelöltet, mert úgy hírlett, színes fotókat is engedélyez a lapokba és a könyvekbe. A színes fotó mind ez ideig tabunak számított. Hogy miért, senki nem tudta volna megmondani. De ha valakit rajtacsíptek, hogy színes diát nézeget egy könyvkiadó vagy egy folyóirat szerkesztőségében, azonnal leváltották és meghurcolták.

A kultúra főnöke remegő kézzel tárcájába nyúlt, és néhány színes fényképet tett az asztalra. Elmondta, hogy egyetért a Jelölt terveivel, és már az ő fejében is megfordult, hogy engedélyezni kellene a színes képeket. A világ változik, és változni akar ő is. Ezért szavaz a Jelöltre.

Aztán sorban hozzászóltak a többiek, legutoljára a környezetvédelem felelőse. Ő is gyűlölte a Jelöltet, hiszen azt suttogták róla, hogy megtiltja a folyók olajjal történő szennyezését, mivel eddig a fáradt olajat egyszerűen a vízbe eresztették. A felelős szemét hunyt, hiszen minden rokona az olajiparban dolgozott. Dühösen krárogott, és érezte, hogy felmegy a vérnyomása. Ennek ellenére a Jelöltet támogatta.

Amikor befejeződött a vita, a posta főnöke szavazásra tette fel a kérdést. A Jelölt rájuk szegezte a tekintetét, s valamennyien úgy érezték, hogy őt, csakis őt kutatja ez a jeges, hideg pillantás. Akaratuk elernyed, gondolataik megbénultak, s egyszerre emelték fel a kezüket.

Már az ajtó felé lépkedtek, amikor még mindig nem értették, hogy mi történt velük. Mintha álomban vagy kábulatban cselekedtek volna. Az ajtónál engedelmesen aláírták a jegyzőkönyvet, és beszálltak az autóikba, hogy a megerőltető nap után hazatérjenek.

A Jelölt egyedül maradt a teremben. Ajkán elégedett, de keserű mosoly játszott. Elmerengett, s ki tudja, mi jelent meg előtte, talán a mocsarak, talán a nagy hegyek képe.

Megrázta a fejét, és magához tért. Zsebébe nyúlt, előhúzott kilenc gondosan elkészített nyilatkozatot. Nyugdíjazási kérelem volt valamennyi, aláírva és dátummal ellátva.

Tovább kutatott a zsebében golyóstolla után, hogy jóváhagyólag szignálja a kérelmeket. Kutatott, de nem találta a tollat.

Kedvetlenül ráncolta össze a homlokát, és csak akkor nyugodott meg a tekintete, amikor észrevette, hogy a hosszú asztal túlsó végén egy töltőtoll hever: alighanem a hadügyek vezetőjéé, aki nagy sietségében az asztalon felejtette. Körülnézett, hogy nincs-e a szobában rajta kívül valaki. Éppen akkor csapódott be az ajtó a jegyzőkönyvvezető mögött.

Amikor meggyőződött róla, hogy tiszta a terep, elmosolyodott, és kinyújtotta a karját.

A töltőtoll a levegőbe emelkedett, és engedelmesen beleúszott a tenyerébe.